

Силабус
освітньої компоненти
Педагогічна компаративістика в дошкільній освіті
2026-2027 навчальний рік

Освітня програма **Дошкільна освіта**
Спеціальність **A2 Дошкільна освіта**
Галузь знань **АОсвіта**
Рівень вищої освіти **другий (магістерський)**

Викладач	Ірина УЛЮКАЄВА, кандидат педагогічних наук , доцент кафедри дошкільної освіти
Посилання на сайт	
Контактний тел.	050 822 80 41
E-mail викладача:	irinagerecuna@gmail.com
Графік консультацій	Ср. 13.00 – 16.00, Пт. 13.00 – 16.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	12	12	66	залік
3/90	6	4	80	залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: педагогічна компаративістика, порівняльна педагогіка, зарубіжна дошкільна освіта, дитиноцентризм, виховання, розвиток.

Мета та завдання курсу:

Метою є ознайомлення із системами освіти, особливостями організації і функціонування суспільного дошкільного виховання в різних країнах світу; основними світовими тенденціями розвитку освіти та суспільного дошкільного виховання.

Основними завданнями є:

- ознайомити майбутніх педагогів із зарубіжним педагогічним досвідом;
- удосконалити вміння аналізувати педагогічні явища й визначати власне відношення до них;
- формувати вміння порівнювати освітні системи різних країн та їх

складові, визначати спільне та особливе;

- формувати вміння виділяти позитивний педагогічний досвід й визначати можливості та шляхи його запозичення;
- розвивати творче мислення, дослідницькі вміння.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК-6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності

СК-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.

СК-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

СК-10. Здатність застосовувати маркетингові стратегії та технології

ПРН-1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПРН-13. Збирати інформацію щодо організації дошкільної освіти в країнах світу, аналізувати, порівнювати з вітчизняною дошкільною освітою, виявляти можливості запозичення позитивного зарубіжного досвіду.

Зміст курсу:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Порівняльна педагогіка як наука.												
Тема 1. Теоретико-методологічні основи порівняльної педагогіки	7	2	-	-	-	5	7		-	-	-	7
Тема 2. Історія розвитку педагогічної компаративістики.	8		-	-	-	8	8		-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	15	2		-	-	13	15			-	-	15
Змістовий модуль 2 Загальні світові тенденції розвитку освіти на початку ХХІ ст.												
Тема 1. Тенденції розвитку освіти на початку ХХІ ст.	8			-	-	8	8	-	-	-	-	8
Тема 2. Загальна характеристика розвитку дошкільної освіти в країнах світу на початку	7	2		-	-	5	7	-2	-	-	-	5

XXI ст.												
Разом за змістовим модулем 2	15	2		-	-	13	15	2	-	-	-	13
Змістовий модуль 3. Освітні системи і суспільне дошкільне виховання в країнах світу.												
Тема 1. Освіта і суспільне дошкільне виховання в Німеччині	8	-2	2	-	-	4	7	-2	-	-	-	5
Тема 2. Освіта і суспільне дошкільне виховання у Франції і Великій Британії	7		-2	-	-	5	8		-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 3	15	2	4			9	15	2	-	-	-	13
Змістовий модуль 4. Освітні системи і суспільне дошкільне виховання в країнах світу.												
Тема 1. Освіта і суспільне дошкільне виховання у Фінляндії, Норвегії.	7	-2		-	-	5	7	2	-	-	-	5
Тема 2. Освіта і суспільне дошкільне виховання в США	8		-2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 4	15	2	2	-	-	11	15	2	-	-	-	13
Змістовий модуль 5. Освітні системи і суспільне дошкільне виховання в країнах світу.												
Тема 1. Освіта і суспільне дошкільне виховання в Китаї	7	2	-	-	-	5	7	-	2	-	-	5
Тема 2. Освіта і суспільне дошкільне виховання в Японії і Кореї	8	-	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 5	15	2	2	-	-	11	15	-	2	-	-	13
Змістовий модуль 6. Зарубіжні авторські педагогічні системи виховання і навчання дітей дошкільного віку.												
Тема 1. Популярні зарубіжні освітні концепції та системи.	7	2	-2	-	-	3	7	-	2	-	-	5
Тема 2. Зарубіжна популярна література про виховання дітей дошкільного віку.	8	-	2	-	-	6	8	-		-	-	8
Разом за змістовим модулем 6	15	2	4	-	-	9	15	-	2	-	-	13
Усього годин	90	12	12	-	-	66	90	6	4	-	-	80

Методи навчання: Словесні (лекція, семінар, розповідь, пояснення, бесіда), наочні (мультимедійні презентації, документальні та художні фільми);

методи стимулювання навчальної діяльності (метод навчальної дискусії, опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної новизни); методи контролю і самоконтролю .

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Організація вивчення дисципліни відбувається відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у БДПУ», «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті» «Положення про академічну доброчесність БДПУ», «Про виявлення і запобігання академічного плагіату у БДПУ».

Вивчення дисципліни передбачає використання таких форм організації навчання: лекція, семінарське заняття (практичне), самостійна та індивідуальна робота. В умовах дистанційного навчання лекційні, семінарські заняття проводяться в онлайн-режимі з використанням платформи Zoom згідно визначеного розкладом часу.

Зважаючи на нестабільність безпекової ситуації, сигнал повітряної тривоги дає здобувачеві право залишити заняття і пройти в укриття, попередньо попередивши викладача (за можливості), з подальшим обов'язковим опрацюванням матеріалів в асинхронному форматі. Підготовка до семінарських занять передбачає опрацювання визначеного матеріалу та виконання практичних завдань. Робота на семінарському занятті включає в себе усне опрацювання теоретичних питань, дискусію за темою. Практичні заняття передбачають виконання завдань практичного характеру. Самостійні, індивідуальні роботи оформлюються у вигляді електронного файлу (Microsoft Word, Power Point тощо) та надсилаються на оцінювання через систему Moodle у визначений політикою курсу термін (не пізніше, ніж через тиждень від дати проведення заняття згідно розкладу). Самостійні та індивідуальні завдання складаються своєчасно.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, що здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. На заняттях **забороняється** використання мобільних пристроїв, виключенням є виконання певних навчальних завдань, визначених викладачем.

Політика щодо доброчесності. Обов'язковим є дотримання принципів академічної доброчесності. Підтримується раціональне експериментування з генеративними інструментами ШІ, за умови врахування важливих аспектів їх використання, зокрема інформаційної безпеки, дотримання вимог авторського права та безпосередньо академічної доброчесності. **Заборонено** використовувати ШІ-технології в межах контрольних заходів (поточного, тематичного, підсумкового контролю, зокрема під час заліково-екзаменаційної сесії) та підготовки творчих робіт на задану тематику аналітичного, рефлексивного, критичного спрямування. Використання ШІ під час виконання освітніх завдань здобувачами регулюються тезами щодо політики БДПУ у

використання ІІІ в освітньому процесі (визначеною засіданням методичної ради університету 17.10.2024, протокол № 2)". Під час опанування курсу не допускається використання матеріалів країни-агресора!

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: *технічне* (ноутбук); *програмне* (Microsoft Office (Power Point, Word) Moodle, репозитарій), Zoom; *наочність* (презентації у форматі Power Point, Canva, навчальні відео).

Система оцінювання та вимоги:

Поточний контроль. Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планами семінарських, самостійних, індивідуальних робіт та тестуванням тощо. Загальний результат поточної успішності визначається в кінці семестру як сума балів, набраних за кожний заліковий кредит.

* Детальну систему нарахування рейтингових балів представлено на електронній платформі Moodle БДПУ

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота							Екзамен	Разом
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3-4	ЗМ 5	ЗМ 6	ЗМ 7-8	ЗМ 9-10		
25	25	50	25	25	50	50	50	100

Підсумковий контроль. Допуск до підсумкового контролю (екзамен) здійснюється за умови нарахування здобувачеві вищої освіти прохідного балу – 35.

За підсумками навчання за один семестр вивчення навчальної дисципліни студент може отримати 100 балів. Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K1 + 3K2 + 3K3}{n} + 50 = 100$$

де:

m – кількість набраних балів за поточним контролем;

n – кількість залікових кредитів;

ЗК – кількість балів, набраних за заліковий кредит;

50 – максимальна кількість балів, яку можна набрати на іспиті.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається

середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час екзамену.

Шкала оцінювання: ECTS

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка ECTS
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Узагальнені критерії оцінювання:

- 90 – 100 балів «A» - здобувач вищої освіти виявляє особливі здібності, вміє самостійно здобувати знання, знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументувати відповіді, самостійно розкривати власні обдарування і нахили;

- 78 – 89 балів «B» - здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;

- 65 – 77 балів «C» - здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;

- 58 – 64 бали «D» - здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

- 50 – 57 бали «E» - здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям);

- 35 – 49 балів «FX» - здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %);

- 1 – 34 бали «F»,- здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів і потребує повторного вивчення курсу навчальної дисципліни.

Список рекомендованих джерел

Базова:

1. Будник О.Б. Порівняльна педагогіка: методичні рекомендації до вивчення курсу. Івано – Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника, 2016. 76 с.
2. Васюк О.В. Порівняльна педагогіка : підручник. Київ – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. , 2016. 408 с.
3. Галус О.М. Порівняльна педагогіка: Навч. посіб. / О.М. Галус, Л.М. Шапошнікова – К.: Вища шк., 2006. 215с.
4. Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта: навчально-методичний посібник / Укладачі: Сойчук Р.Л., Колупаєва Т.Є., Міщень О.М. Рівне: РДГУ. 2020. 243 с.
5. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: навч. посіб. / А.А. Сбруєва – Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. 320с.
6. Чепіль М.М. Порівняльна педагогіка. Київ: Академвидав, 2014. 215 с.
7. Улюкаєва І.Г. Історія дошкільної педагогіки: підручник / І.Г.Улюкаєва.- К.: «Слово», 2016. 416 с.

Допоміжна:

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. / І.М. Дичківська. К.: Академвидав, 2004. 350 с.
2. Дичківська І.М. М. Монтессорі: теорія і технологія: навч. посіб. / І.М. Дичківська, Т.І. Поніманська – К.: Видавничий Дім «Слово», 2006. 304 с.
3. Даценко Н. Вальдорфський дитсадок – простір дитинства. *Дошкільне виховання*. 2017 № 11. С.14 – 17.
4. Демянова В. Ю., Драч І.І. Особливості підготовки педагогів дошкільної освіти: досвід США. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі*. Зб. наук. праць. Т.1. 2021. № 79. С.96 – 105.
5. Гнізділова О.А. Дошкільна освіта в Фінляндії: компаративіський аналіз. *Дошкільна освіта у сучасному соціокультурному просторі*. Зб.наук.праць. Вип.3. Полтава: ФОП Цьома С.П., 2019. С.5 – 12.
6. Косенчук О., Новик І. Використання міжнародної методики ECERS – 3 у закладах дошкільної освіти. *Дошкільна освіта*. 2020. № 10. С.10 – 13.
7. Коченгіна М. Педагогіка Реджіо Ємілія. *Дошкільне виховання*. 2018. № 9. С. 22 – 23.
8. Крутій К. «Педагогіка калабані». *Дошкільне виховання*. 2019. № 6. С. 3 – 8.
9. Лохвицька Л. Дошкільна освіта Фінляндії: погляд з середини. *Дошкільне виховання*. 2017. № 6. С. 13 – 15.

10. Мельник Н.І. Дошкільна освіта в США: історія і сучасність: монографія. Київ: ун-т ім. Б.Гринченка. 2012. 330 с.

11. Плекан Т.О.Попелишин Ю.П. Організація фінської освіти як перспектива удосконалення дошкільної та початкової ланок в Україні. *Освітні інновації: виклики 2020*. Збірник. Фінляндія, Гуйттінен. 2020. С. 9 – 13.

12. Пологівська О. Особливості освіти Фінляндії. *Креативність як фактор інноваційного розвитку суспільства*. Зб.наук.праць. Вип. 2. Житомир: ФОП Левковець Н.М., 2020. С.114 – 118.

13. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів: хрестоматія / авторський колектив. За ред. О.І. Локшиної. Київ: Педагогічна думка, 2015. <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/714839>

14.Сташевська І.О. Методи порівняльної педагогіки: проблеми класифікації та використання. *Шлях освіти*. 2012. №2. С. 17-22.

15. Сисоєва С. Порівняльна педагогіка в контексті розвитку освітології. *Освітологія*. 2014. Вип. 3. С. 17–23.

16 Тристан А. Як вони це роблять: дошкільна освіта в Німеччині. *Вихователь – методист дошкільного закладу*. 2019. № 3. С. 62- 65.

17. Уолгутер Ш. Порівняльна педагогіка та міжнародна освіта: минуле, сьогодення, майбутній розвиток і значення цієї галузі науки. *Український педагогічний журнал*. 2015. № 4. С. 82–95.

Інтернет-ресурси:

Сайт БДПУ [http:// bdpu.org](http://bdpu.org)

Бібліотека БДПУ <http:// edu.bdpu.org>